

Jolana Herczogová Kiránduláson

A kép Besén készült az 1960-as évek táján. Én vagyok rajta valamelyik barátnőm gyermekével. Amikor elköltöztem Beséről, már ritkán látogattunk el oda. Talán kétszer vagy háromszor egy évben mégis elmentünk, de többször nem, mert valahogy soha nem találtunk rá időt. Mindig csak dolgoztunk. A szülőházamat a háború után eladtuk. Én ugyan szívesen maradtam volna ott, de a férjemnek nem tetszett itt. A háború előtt Besének körülbelül hét-nyolcszáz lakosa volt. Csak egy kis falucska volt, ahol három zsidó család élt. Mi voltunk, aztán egy külön házban a nagynénim, a nagybácsim és a nagyszülők együtt, és aztán a Löwyék. Ők földművelők voltak. A faluban nem létezett sem imaház, sem pedig sakter, semmi. Semmi. Nagyon jó volt a viszony a nem zsidók és a zsidók között. Jártak hozzánk mindenféle ügyben, tanácsot kérni. Egész Bese nagyon szeretett

minket. Nagyon jó kapcsolatunk volt a lakosokkal, néhányan még ma is eljárnak ide hozzám. Besén földes-sáros utak voltak, úgy, mint másutt. Nem volt ott semmi. Bese közönséges falu volt, sáros falu. Piacon sem árultak, mert kicsi volt a falu, akinek volt eladni való portékája, az bevitte Lévára. Nekünk nem volt kertünk. Ha nem volt zöldség, gyümölcs, akkor megvettük a faluban. Az élelmiszert a bácsikámnál vásároltuk.